

1997/1998

פיראויס ארצות

צוברי גבי, כרמי שלומית, דודו אלקיים - מו"פ ערבה
איתן שלמה, מלי זקס - שה"מ
בועז כהן - מועצת הפרחים

ולטמיה

אלכימלה

צלוזיה בומבי

סלביה פלומוזה

צילון

וולטמיה

מהלך העבודה

בצלים של הפרח וולטמיה הובאו לארץ ע"י מועצת הפרחים בעונה 96-97 הבצלים נשתלו בתחנת יאיר. מכל בצל נקטף ענף פריחה אחד קצר. בסיום העונה הוצאו הבצלים ונשמרו במהלך הקיץ בטמפי שונות: משך 5 חודשים שהו הבצלים במחסן, במקרר ב - 25°C וב - 9°C . ב - 30.10.97 נשתלו הפקעות בחממה במצע טוף - רמת הגולן, בעומד של 10 פקעות במ"ר. ניתנה תאורה בנורות ליבון 100 ואט משך 6 שעות במרכז הלילה במחזוריות 5/15.

טבלה 1

טבלה 1 - השפעת תנאי האיחסון על יבול ואיכות ענפי פריחה וולטמיה.

התחלת קטיף	אחסון במחסן	אחסון 25°	אחסון 9°
	12.3.98	12.3.98	-
מסי ענפי קטיף לבצל	1.44	1.57	-
אורך גבעול ממוצע (ס"מ)	40.38	40.45	-
משקל גבעול ממוצע (גרם)	47.02	55.88	-
אורך תפרחת ממוצע (ס"מ)	10.77	11.09	-

- אחסון הבצלים ב - 9° לפני השתילה גרם לעיכוב גדול בהוצאת גבעולי הפריחה ובעונה זו לא נקטפו כלל גבעולים. קטיף גבעולי הפריחה בתנאי אחסון לא קרים של מחסן או 25° החל ב - 12.3.98. כמות ענפים לבצל היתה כ - 1.5 לבצל. גבעולי הפריחה היו קצרים ועבים מאוד. מנתוני תצפית זו ובתנאים אגרוטכניים אלו לא ממולץ להמשך בגידול זה בערבה.

מהלך העצמים

- אלכימיליה שייכת למשפחת הורדניים. צמח בעל תפוחת צהובה המורכבת מפרחים קטנים ועלונה ירוקה קטיפתית. הובא ע"י מועצת הפרחים ונשתל בתחנת יאיר בתאריך 2.12.97 בעומד של 10 שתילים למ"ר. בחממה ובשטח פתוח ביום ארוך ויום קצר. התאורה נתנה ע"י נורות 100 ואט משך 6 שעות במחזוריות 5/15 במרכז הלילה.

מדידות

שטח פתוח		חממה		
יום ארוך	יום טבעי	יום ארוך	יום טבעי	
15.3.98	15.3.98	15.3.98	15.3.98	תחילת הקטיף
28	25	19	24	יבול למ"ר
33.8	33	67.9	21.9	אורך גבעול ממוצע (ס"מ)
18.5	13.2	23.6	9.4	משקל הגבעול ממוצע (גרם)

סיכום

רק בבית גידול חממה וביום ארוך נתקבלו ענפים סבירים לקטיף, בכל שאר הטיפולים איכות הענפים הייתה ירודה ביותר. גידול זה נמצא במסחר בבורסות בהיקף קטן. כדאי לבדוק בעונה הבאה את חומר הריבוי לאחר קירור, במטרה לשפר את היבול ואיכות גבעולי הפריחה.

גזכום: הפסד מועדי זריעה ושינוי בצלוציה בולמו לז יבול ואיכות ענפי הפריחה

מטרי הנסיון

להוזיל את עלות חומר הריבוי ע"י שתילה בשלוש או זריעה במקום.

מהלך הגזכום

נזרעו זרעים בכמות של 80 זרעים למ"ר ערוגה במועדים שונים: 2/11, 19/10, 5/10, 4/1, 12/12, 7/12. במקביל נשתלו שתילים בצפיפות של 72 שתיל במ"ר. במועדים הבאים: 2/9, 7/10, 7/11, 4/12, ב- 29/9 נשתלו שלשות בצפיפות של 24 שתילים במ"ר.

טבלה

טבלה 1 - איכות ענפי קטיף של זני צלוציה שונים, מועדי שתילה ושלוש.

מועדי שתילה	שלוש	סגול	יין	צהוב	סגול	סגול
7/10/97	29/9/97	29/9/97	29/9/97	29/9/97	7/11/97	4/12/97
29/12/97	5/11/97	5/11/97	5/11/97	5/11/97	30/12/97	22/2/98
66.08	47.45	47.80	43.60	53.19	85.00	ממוצע אורך ענף (ס"מ)
54.40	31.18	39.26	30.69	31.46	53.06	ממוצע משקל גבעול (גרם)
13.73	12.35	13.94	13.12	12.08	13.58	ממוצע גבוה תפוחת (ס"מ)

ב - 29.9.98 נשתלו שלושה צבעים של הפרח צלוציה בומביי (argentea cristata). הפרחים החלו להיקטף כחודש ושבע לאחר השתילה (טבלה 1). איכות הפרחים הייתה בינונית, גובה גבעולי הפריחה היה קצר והזן הצהוב התאפיין בחוסר אחידות בכרבות הפריחה. השתילה של שלשה בקן היתה מוצלחת מבחינת אחידות גבעולי הפריחה וגובהם. שתילה של שלשות במקום יחידים יכלה בהחלט להוות תחליף, שכן פעולת קיטום אינה מאפשרת קבלת גבעולי פריחה. מטבלה 1 - אנו למדים שככל שדחינו את מועד השתילה, השתפרה איכות גבעולי הפריחה וגובהם.

טבלה 2 – איכות ענפי קטיף של צלוזיה בומבי במועדי זריעה שונים.

מועדי שתילה	שלשות	סגול	יין	צהוב	סגול	סגול
מועדי שתילה	5/10/97	19/10/97	2/11/97	7/12/97	12/12/97	4/1/98
התחלת קטיף	25/11/97	24/12/97	4/1/98	15/3/98	22/4/98	22/4/98
ממוצע אורך ענף (ס"מ)	61.69	70.19	70.70	58.85	60.27	82.55
ממוצע משקל גבעול (גרם)	27.73	29.50	28.48	30.16	50.44	48.06
ממוצע גובה תפרחת (ס"מ)	10.90	9.33	7.76	13.34	15.21	13.19

בשישה מועדי זריעה מ – 5/10/97 ועד 4/1/98 נראה כי ההבדל העיקר הוא במשך הזמן מזריעה לקטיף. ככל שדחינו את מועד הזריעה לתוך החורף התארך משך הזמן מזריעה לקטיף מ – 7 שבועות לכ – 15 שבועות (טבלה 2). איכות הפרחים הייתה דומה במראה הכללי. גובה הגבעול נע בין 60 ס"מ ל 80 ס"מ בממוצע, בהתאם למועד הזריעה. ככל שדחינו את מועד הזריעה ומשך הגידול התארך נקטפו גבעולים ארוכים יותר.

סיכום

הצלוזיה בומבי הינה גידול בעל פוטנציאל טוב בתנאי הערבה. איכות גיבעולי הפריחה המתקבלים טובה מאוד, והגידול הינו פשוט יחסית. ניתן לזרוע או לשתול שלשות ולקבל ענפי פריחה איכותיים מתחילת אוקטובר ועד פברואר. ע"פ הנתונים מהבורסה משנת 1996 ממוצע ענף צלוזיה בומבי היה 63 סנט. כאשר המחירים הטובים ביותר מתרכזים בחודשים מרץ עד יולי. מחיר הזרעים גבוה מאוד וזו המגבלה העיקרית בפיתוח הגידול.

סלביה פולמוזה

מצב: השפעת יום סלביה פולמוזה בגא' יום ארוך יום 6/27
 על פריחת סלביה פולמוזה

סלביה פולמוזה פרח ממשפחת השפתניים. גבעול בעל תפרחת שיבולתית גדולה בצבע סגול כהה. קני שורש של הצמח הובאו מהולנד ע"י מועצת הפרחים ונשתלו בתחנת יאיר בתנאי חממה ביום ארוך ויום טבעי בעומד של 10 שתילים למ"ר. הצמחים שהוארו קיבלו תאורה מנורות ליבון - 100 ואט במשך 6 שעות במרכז הלילה במחזוריות 5/15.

טבלה

טבלה 1: השפעת יום טבעי ויום ארוך על מועד הפריחה ומדדי כמות ואיכות ענפי פריחה של סלביה פולמוזה.

יום ארוך	יום טבעי	
17.2.98	17.2.98	התחלת הקטיפה
151	96	יבול במ"ר
103.86	86.56	אורך ענף ממוצע (ס"מ)
41.82	57.23	משקל ענף ממוצע (גרם)
33.98	32.72	אורך תפרחת ממוצע (ס"מ)

סיכום

בעונה 95-96 נבדק הצמח בתחנת יאיר גם בתנאי שטח פתוח ונמצא כי עדיף לגדלו בחממה. מנתוני תצפית זו אנו רואים כי היבול ואיכות גבעולי הפריחה טובים יותר בתנאי יום ארוך בחממה. בעיות עיקריות הן: ריבוי ומעבר הקיץ לעונה הבאה. אנו ממליצים לגדל צמח זה במשק מודל בערבה.

איקלוס צילון

הצילון (Chelon Obliqua) משפחת (הלעותניים). Scrophulariaceae צמח רב שנתי בצבעים לילך וורוד עם עלים ירוקים כהים ורחבים.

השנה הוכנו ייחורים מושרשים ע"י משתלת חישתיל. חלק משתילים אלו קורר למשך חודש ב- 2 °C בתחנת יאיר. ונשתלו בתנאי שטח פתוח וחממה בעומד של 10 שתילים למ"ר. מתאריך השתילה 29.9.97 נקטמו חלק מהשתילים ב- 26.10.97 במטרה להגדיל יבול. לצמחים נתנה תאורה בעזרת נורות 100 ואט משך 6 שעות במרכז הלילה במחזוריות 5/15.

איזיא

טבלה 1: השפעת מועד השתילה בחממה, קירור וקיטום שתילים על יבול ואיכות הצילון

מועד שתילה	29.9.97 ללא קיטום	29.9.97 קיטום	30.10.97 שתילים מקוררים ללא קיטום	7.11.97 ללא קיטום
תחילת קטיף	2.1.98	18.1.98	11.1.98	21.1.98
יבול לצמח	1	1.25	1.26	1.5
ממוצע אורך ענף (ס"מ)	61.58	39.9	42.00	34.72
ממוצע משקל ענף (גרם)	105.67	32.8	40.9	26.4
ממוצע אורך תפרחת (ס"מ)	11.5	9.6	9.7	8.0

אמנה

תחילת קטיף: שתילים שנשתלו בסוף ספטמבר נקטפו בתחילת ינואר (טבלה 1). קיטום השתילים באותו תאריך גרם לעיכוב של כשבועיים בתחילת הקטיף. שתילים שקוררו ונשתלו ב- 30.10.97 נקטפו כעשרה ימים לאחר מועד אי למרות שהפער בתאריך השתילה היה שלושים יום. לא ניתן לדעת האם הגורם הוא מועד השתילה או פעולת הקירור, משום שלא היתה ביקורת לצמחים שקיבלו קירור.

יבול: צמחים שנשתלו ב - 29.9.97 הניבו גבעול פריחה יחיד. פעולת הקיטום הוסיפה בחלק מהצמחים גבעול נוסף. גם השתילות המאוחרות יותר הוסיפו מעט יותר ענפים בחלק מהצמחים (טבלה 1).

אורך ענף פריחה: ענפי הפריחה של הצילון שנתקבלו היו קצרים בהשוואה למתקבל בגידול זה במקומות אחרים. עם זאת נציין, שבשתילת סוף ספטמבר ממוצע אורך הגבעולים היה מעל 60 ס"מ. פעולת הקיטום הקירור ושתילות מאוחרות יותר גרמו לענפי פריחה קצרים יותר. זה כנראה בגלל הכניסה לתקופה קרה יותר שגרמה לפריחה מוקדמת יותר.

משקל גבעולי הפריחה: התוצאות כאן מקבילות לאורך גבעולי הפריחה. הגיבעולים הארוכים יותר, כלומר משתילת 29.9.98, היו כבדים יותר מגבעולים משאר הטיפולים.

טבלה 2: השפעת מועד השתילה בשטח פתוח וקירור שתילים על יבול ואיכות הצילון.

שתיחה 7.11.97	קירור 2° ושתיחה 30.10.97 29.12.97	שתיחה 29.9.97	
-	29.12.97	26.1.98	תחילת קטיף
-	1.17	0.36	יבול לצמח
-	19.7	18.25	ממוצע אורך ענף (ס"מ)
-	16.8	13.0	ממוצע משקל ענף (גרם)
-	6.9	6.75	ממוצע אורך תפרחת (ס"מ)

טבלה 2

הגידול בשטח הפתוח היה באיכות גרועה ביותר (טבלה 2). הצמחים לא התפתחו כראוי והיבול הכללי היה נמוך מאוד. גבעולי הפריחה שנתקבלו היו קצרים מאוד. הסיבה העיקרית כפי הנראה היא המלחה ו - pH גבוה בקרקע המקומית בערבה.

טבלה 2

גבעולי פריחה של צילון הוטענו ב - 4 תמיסות שונות: מים, משפר 6, משפר 6 + 5% סוכר ו - TOG 3 0.2% + 5% סוכר. לאחר 4 שעות הטענה הוכנסו הצמחים לקירור 2°C למשך 24 שעות ועברו סימולציה למשלוח ב - 8°C למשך 24 שעות נוספות. שתי בעיות עיקריות נצפו במשך חיי המדף. איכות העלוה יורדת כבר ביום השלישי בחדר תצפית. ופתיחת הפרחים מתבצעת בד בבד עם תמותת פרחים, כך שאין פתיחה מלאה של שיבולת הפרחים. בכל התמיסות שנבדקו איכות הפרחים היתה דומה.

סיכום

למרות שהיתה השנה התקדמות בהיכרות עם צמח זה, עדיין רחוקים אנו ממוצר משביע רצון. רגישותו של הצמח למליחות ואיכות ירודה בחיי מדף מחייבים אותנו להשקיע יותר מאמצים בכיוון איכות המים ומצע הגידול, וכמובן במציאת הנוסחה המתאימה לטיפול בפרח הקטוף ע"מ לקבל מוצר סופי טוב.

השקיה ודישון פרחים בערבה
ממשקי השקיה ודישון בגידולי פרחים במצע מנותק.
א. אסקליפיאס טוברוזה עונת 97-1996

מוגש על ידי: שלמה קרמר - שה"מ, שירות שדה.
גבריאל צברי, עבריה עמר- ונחנת ניסיונות "יאיר", פרחים.

מבוא

קצב כניסת סוגי זוני פרחים חדשים לגידול מסחרי בערבה הינו מהיר מאד ולכן מתעורר הצורך לאמץ שיטות בחינה ולימוד מהירות יחסית של נושאי ההשקיה והדישון. מטרת הניסוי שנערך בעונת 97-1996 הינה, לשלב את לימוד נושא ההשקיה בגידולי פרחים חדשים בערבה, יחד עם הבנת הגורמים המשפיעים על תמותת והתמוטטות צמחים.

הבעיות המעיקות כיום על מגדלי הפרח אסקליפיאס טוברוזה הן: תמותת צמחים רבה עקב פגיעת פטריות שונות בצוואר השורש ומספר קטן יחסית של ענפים מעל אורך 70 ס"מ.

מטרת העבודה בעונה הנוכחית היא לבחון את הקשר בין ממשקי השקיה שונים: כמות ותדירות לבין תמותת צמחים ויבול והתפלגות אורך גבעולי הפריחה.

חומרים ושיטות

הצמחים גודלו במגשים מפוליסטרן מוקצף, אשר מולאו במצע טוף 0-8. בתחתית המגש פוזרה שכבת טוף בגודל 14 מ"מ בעובי של כשני ס"מ על מנת להבטיח תנועת מים טובה לפתחי הניקוז. רוחב המגש 80 ס"מ עומקו 18 ס"מ ואורכו 100 ס"מ. נפח מצע בכל מגש כ-150 ליטר. לכל טיפול הוקצה קטע ערוגה של 7 מגשים שאורכו 8.4 מטר.

על פני המגשים הונחו שלוש שלוחות טפטוף עם טפטפות בספיקה של 1 לוש במרווחים של 25 ס"מ. ספיקת המים המתוכננת למגש היתה 12 לוש. מועד זריעה: 14/10/95 לעומד של כ-75 זרעים למ"ר.

הטיפולים שנבחנו בתצפית מפורטים להלן:

א. טיפולים ראשיים - שלוש רמות השקיה.

1. גירעון - מחצית הרמה הבסיסית, מנת השקיה אחת של שישה ליטר למגש (טיפולים 1,2,3).

2. שופע - כמות כפולה של הרמה הבסיסית, שתי מנות השקיה של 12 ליטר למגש (טיפולים 4,5,6).

3. רגיל - רמה בסיסית על פי המלצות שה"מ, שתי מנות השקיה של שישה ליטר למגש ביום (טיפולים 7,8,9).

ב. טיפולים משניים - חידוש ההשקיה לאחר הגיזום בשלשה שלבי התפתחות ענפים.

1. עם תחילת הצצת ענפים חדשים (ב-70% מהצמחים ענפים באורך 0-1 ס"מ).

2. בהגיע 70% מהענפים לאורך 2-3 ס"מ.

3. בהגיע 70% הענפים לאורך 4-5 ס"מ.

תחילת הפעלת הטיפולים הנ"ל - מאי 1996. ריכוז הדשן המתוכנן במי ההשקיה היה 70 ח"מ חנקן, 7 ח"מ זרחן ו-60 ח"מ אשלגן.

החל מתאריך 30/09/96 שונו הטיפולים על פי הפירוט הבא:

שלוש מנות השקיה 10, 16 ו-22 ליטרומגש ליום. כל מנה ניתנה בשלש תדירויות השקיה: תכוף - פעמיים ביום, יומי - פעם ביום ומרווח - פעם ביומיים בחודשי הקיץ נפרסה על גג המבנה רשת צל ואחוז הצל בתוך המבנה היה כ-50%. במשך שלשה שבועות לאחר הזריעה היתה פרוסה רשת צל נוספת של 30% על מערכת ההדליה.

בכל טיפול הוגבה ב-20 ס"מ מגש אחד במרכז והופרד ממערכת הניקוז הראשית על ידי עטיפה ביריעת פוליאאתילן שחורה. מי הנקז נאספו לתוך מיכל בנפח 30 ליטר. מתוך מיכל זה נאספו המים על ידי מערכת איסוף אוטומטית, אשר מדדה את כמות מי הנקז ואת מליחותם.

קטיף הפרחים להערכת יבול ואיכות הפרחים נערך ממגש הביקורת בנפרד ומארבע מגשים נוספים (7.2 מ"ר) שניים מכל צד.

הפרחים הנקטפים מוינו ונספרו על פי קבוצות אורך וכל קבוצת אורך נשקלה לצורך הגדרת משקלו הממוצע של הענף.

לאחר כל גל קטיף עם תחילת הבלבול החדש נבדק מספר הצמחים החיים במגשי הביקורת.

תוצאות ודיון

א. שני גלי קטיף ראשונים.

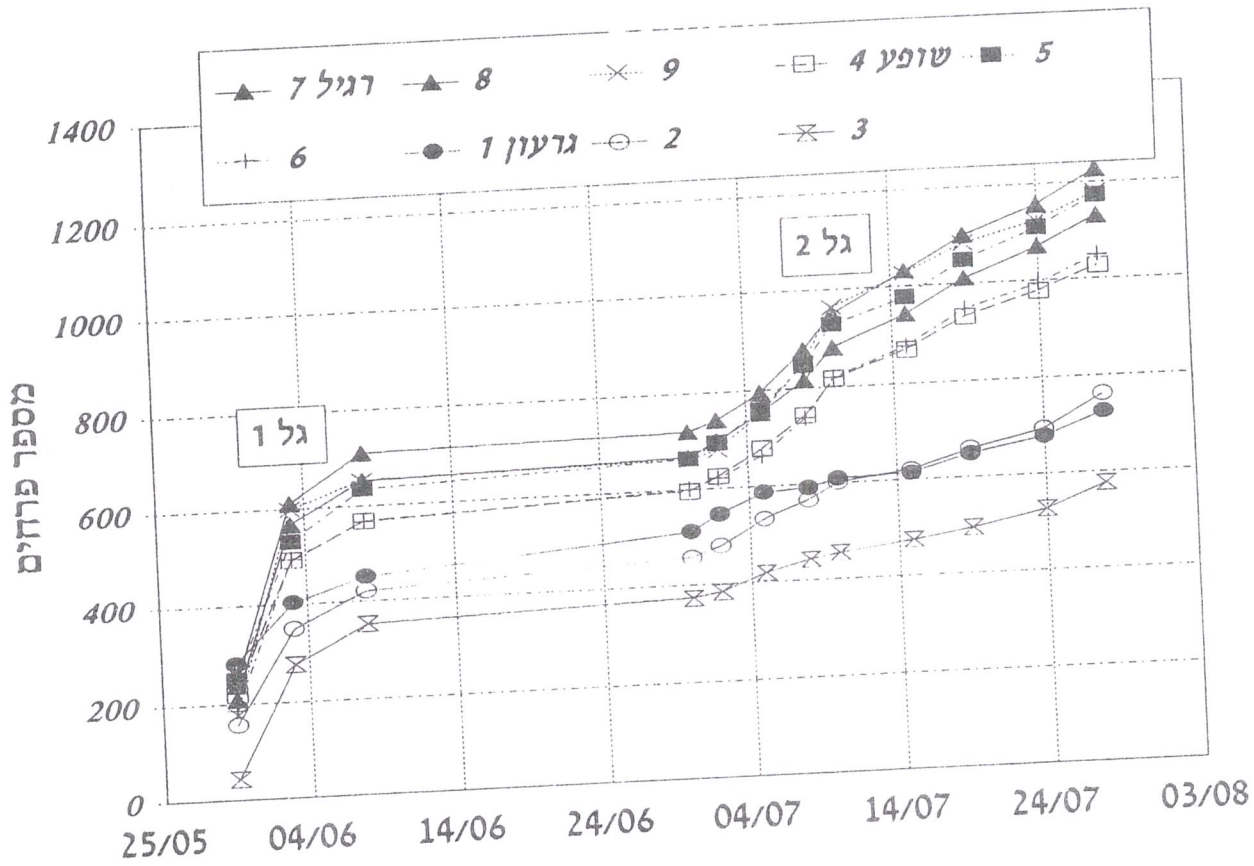
מהלך הצברות יבול הפרחים הכללי בשני גלי הקטיף הראשונים מוצג באיור 1. קטיף הגל הראשון החל ב-30/05/96 והסתיים ב-09/06/96. בגל זה הסתמנו שתי רמות יבול, האחת של שלשת טיפולי הגירעון שהושקו במנת המים הנמוכה, והשנייה כל שאר הטיפולים. מגמה זו נשמרה עד סיום גל הקטיף השני ב-28/07/96. לא נמצאה כל השפעה למועד חידוש ההשקיה לאחר הגיוס הן מבחינת תחילת מועד יצור גבעולי הפריחה והן מבחינת קצב ייצורם.

הסבר אפשרי ליבול הנמוך שהתקבל בטיפול 3, קשור למתן מנות מים הנמוכות מהמתוכנן עקב תקלות בבקר ההשקיה. בטיפולי ההשקיה הגירעונית לא התקבל נקז, כלומר צריכת מגש הצמחים הייתה גבוהה או שווה לכמות המים היומית שנתנה. הפער, בכמות גבעולי הפריחה שנקטפו, נוצר כבר בתחילת יוני 96 ומאז ההבדלים בין הטיפולים כמעט ולא השתנו. קצב יצור הגבעולים בגל הראשון היה דומה בכל הטיפולים ואילו בגל השני הקצב היה נמוך יותר בטיפולי הגירעון.

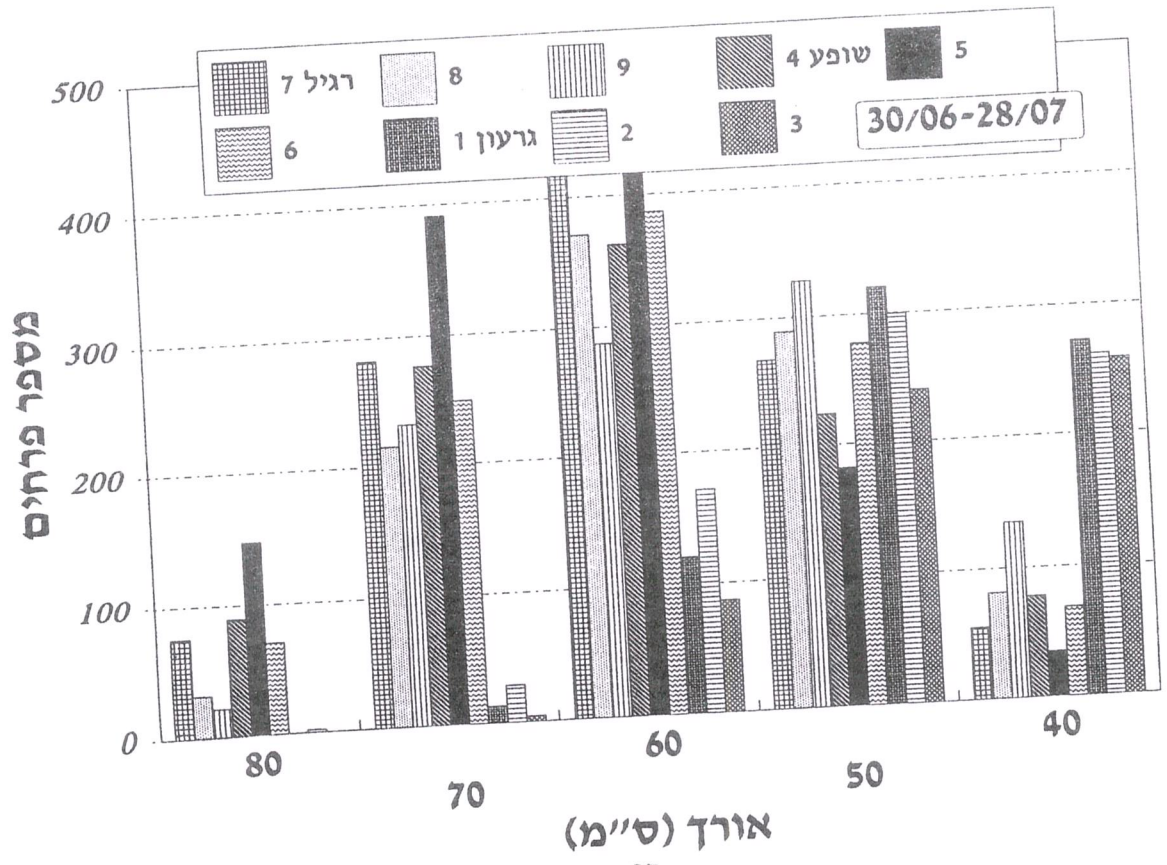
אורך גבעולי הפריחה - גודל מנת המים השפיע באופן ברור על אורך גבעולי הפריחה (איור 2). בטיפולי הגירעון בהם נתנה מנת מים של 6 ליטר למגש פעם ביום לא היו כלל גבעולים באורך 80 ס"מ ועיקר יבול הגבעולים היה בקבוצות הגודל של 40 ו-50 ס"מ.

ב. גלי קטיף שלישי ורביעי.

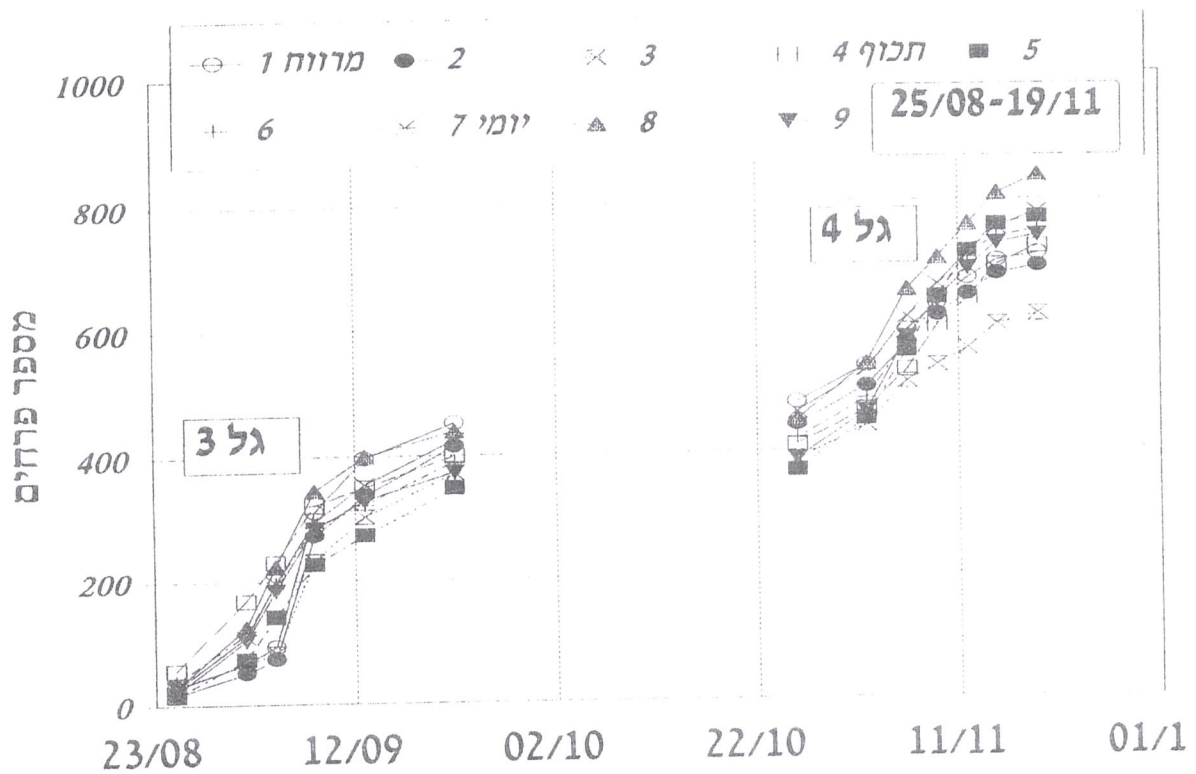
איור 1. מהלך הצטברות יבול גבעולי הפריחה בשני הגלים הראשונים בתקופה 06-07/1996. בחוות "יאיר".

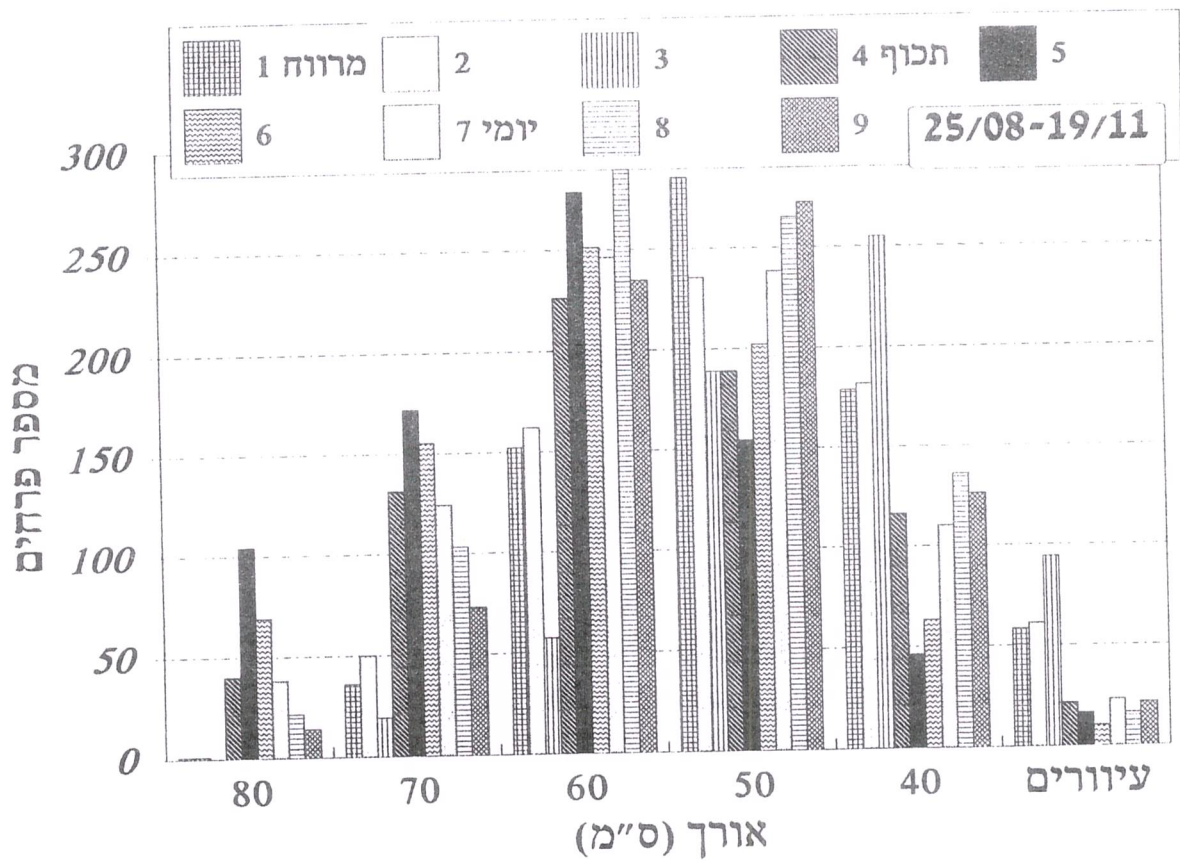
איור 2. התפלגות אורך גבעולי הפריחה בשני גלי הקטיף הראשונים

איור 3. מהלך הצטברות יכול גבעולי הפריחה בגל הקטיף השלישי והרביעי בתקופה 08-10/1996. בחוות "יאיר".

איור 4. התפלגות אורך גבעולי הפריחה בגלי הקטיף השלישי והרביעי.

לקראת יצור גל הקטיף השלישי בסוף אוגוסט (איור 3) שונו הטיפולים כמפורט לעיל. בגל קטיף זה לא היו הבדלים בולטים בין הטיפולים במספר גבעולי הפריחה הכללי. מגמה זו נמשכה גם בגל הרביעי (איור 3), פרט לטיפול 3 אשר קצב יצור גבעולי הפריחה בו פחת באופן ברור. על פי נתוני כמויות הנקז שנאספו, טיפול זה לא קיבל את מנות המים המתוכננות ולעתים קרובות לא ניתנה לו השקיה כלל. מקור הבעיה הוא בכשל של בקר ההשקיה.

גם בשני גלים אלו מסתמן קשר ברור בין תכיפות השקיה גבוהה וכמות גבעולי הפריחה הארוכים (איור 4). בקבוצת האורך 70 ס"מ היו גבעולים רק בטיפולי ההשקיה התכופים.

בשני גלי קטיף אלו גבעולי הפריחה היו קצרים יותר מאשר בשני הגלים הראשונים. משקלם היחסי של קבוצות האורך 70 ו-80 ס"מ קטן. ג. גלי פריחה חמישי, שישי ושביעי.

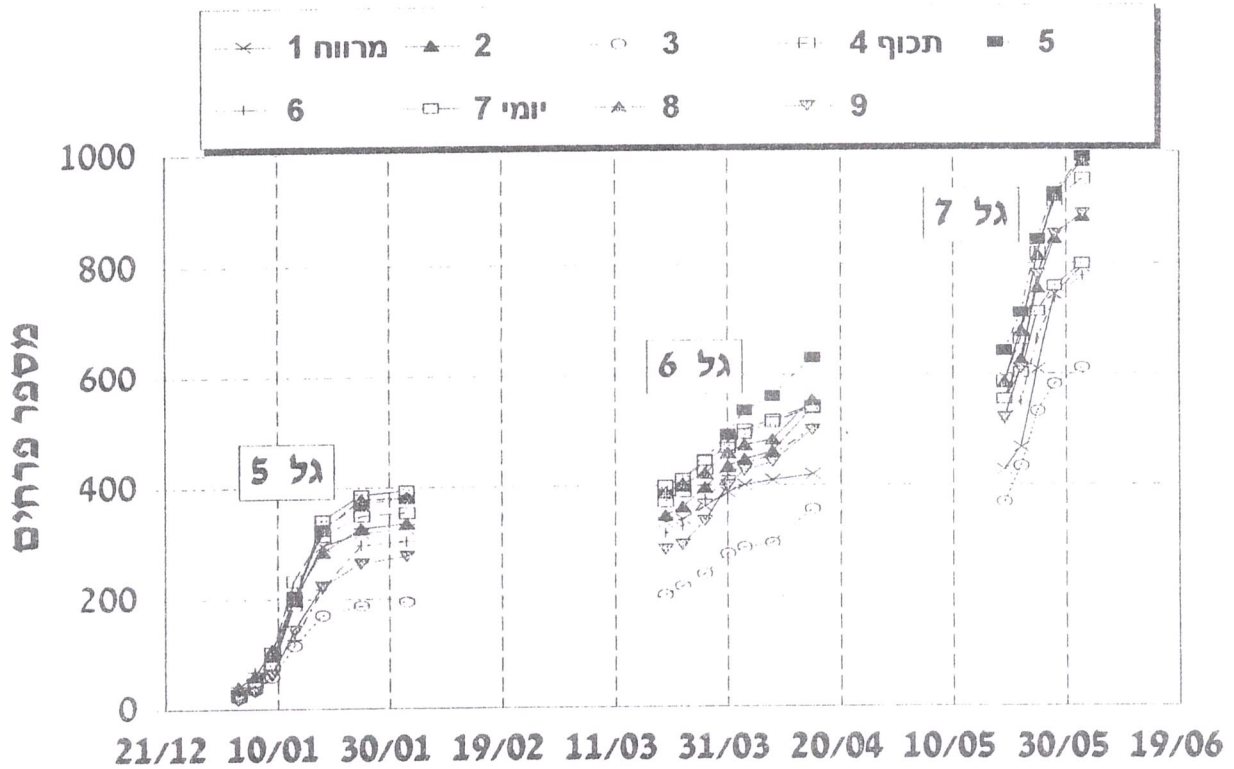
בשלושת הגלים הבאים מתחילת ינואר ועד תחילת יוני 1997 (איור 5) התנהגות הטיפולים ממשיכה להיות דומה לגלים הקודמים. טיפול 3- מנות מים נמוכות מפגר באופן בולט אחר שאר הטיפולים ביצור מספר גבעולי הפריחה הכללי בגל 5, אך בגלים הבאים קצב יצור גבעולי הפריחה עלה והיה דומה לשאר הטיפולים. באמצע הגל השישי, בטיפול 1 - משטר השקיה מרווח עם מנת המים הנמוכה, פחת קצב יצור גבעולי הפריחה במידה ניכרת, אך בגל הבא קצב יצור גבעולי הפריחה חזר לרמת שאר הטיפולים. מאחר ואין בידנו נתונים מסודרים של מנות המים אשר נתנו בפועל לטיפולים השונים אפשר רק להניח כי בהלך הגל השישי היו תקלות משמעותיות בהשקיה של טיפול זה.

איכות גבעולי הפריחה (איור 6) - בשלושת גלי הקטיף אלו מספר גבעולי הפריחה שארכם מעל 70 ס"מ פחת מאוד. הסתמן יתרון לטיפולי ההשקיה התכופה הן מבחינת אורך הגבעולים והן מבחינת מספרם הכללי.

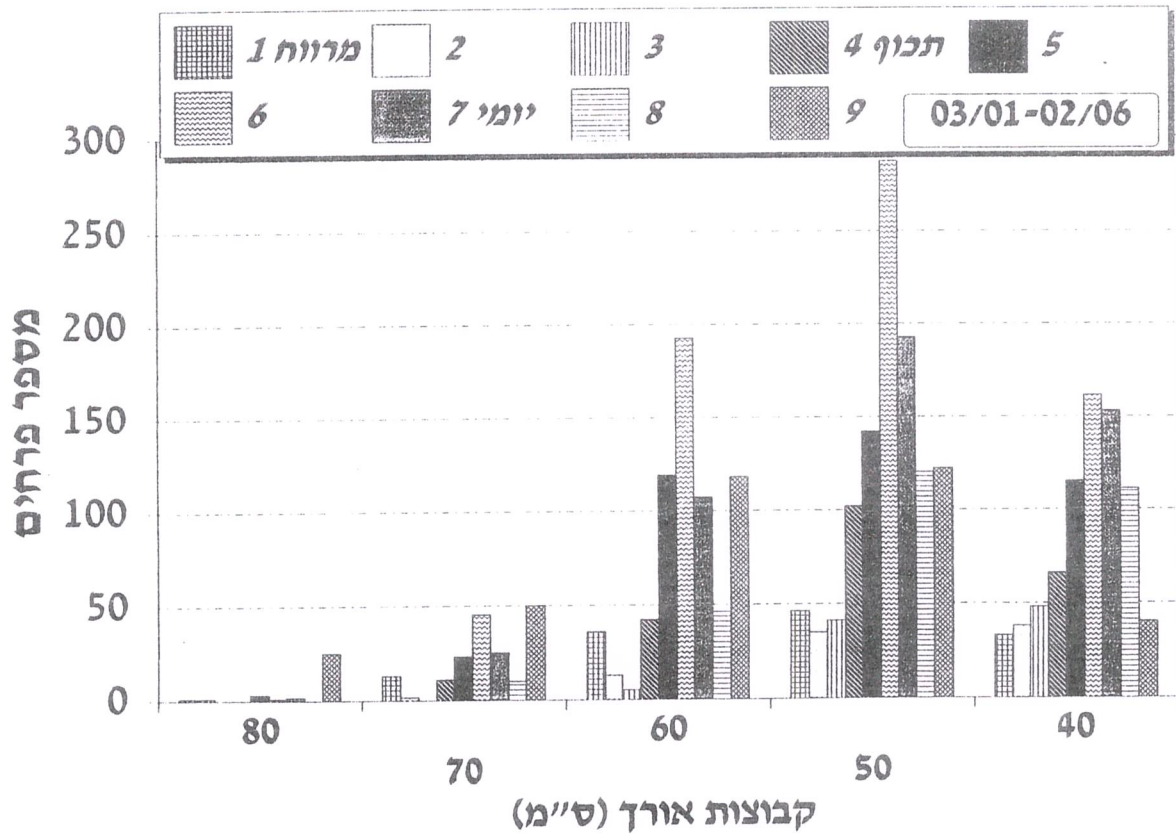
תמותת צמחים (איור 7) - במהלך התקופה בה נערך הניסוי, שנמשכה 12 חודשים, הלך ופחת מספר הצמחים במגש באופן קבוע ובקצב דומה בכל הטיפולים. בשני גלי הקטיף האחרונים מסתמנת מגמה של התייצבות במספר הצמחים. מעניינת העובדה כי למרות הירידה מכ-45 צמחים למגש עד לכ-25 צמחים למגש לא התקבלה פחיתה דומה במספר הענפים ואף בגל הקטיף האחרון נאספו כ-400 ענפי פריחה ברוב הטיפולים.

משקל ענף פריחה - קבוצת ענפי הפריחה באורך של 50 ס"מ בגלי הקטיף השלישי והרביעי נבחרה כמייצגת לבחינת מידת הקשר בין משקל ענף הפריחה לבין מספר הענפים בקטיף בודד או בגל כולו. משקל הענף הבודד נע בתחום של 9-20 גרם ללא קשר למספר ענפי הפריחה בקטיף. בגל הקטיף בכל הטיפולים השלישי מסתמנת ירידה קלה במשקל ענף הפריחה ככל שמתקרבים לסיום הגל (איור 8). בגל הקטיף הרביעי הפחיתה במשקל ענף הפריחה הבודד חדה יותר. רק בקטיף האחרון, בו נאספו ענפי פריחה בודדים, התקבלה עליה רבה במשקל הענף בכל הטיפולים.

איור 5. מהלך הצטברות יבול גבעולי הפריחה בגלים החמישי עד השביעי בתקופה 01-06/1997 בחוות "יאיר".

איור 6. התפלגות אורך גבעולי הפריחה בגלי הקטיפה החמישי עד השביעי.

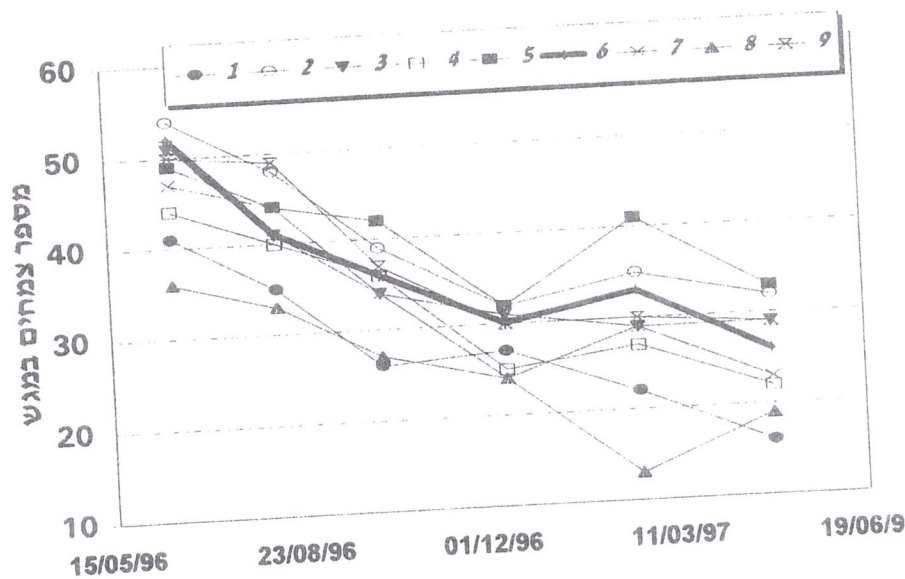
מסקנות

א. לא נמצאה השפעה ברורה של משטר ההשקיה על שעור תמותת צמחי אסקליפיאס טוברוזה.

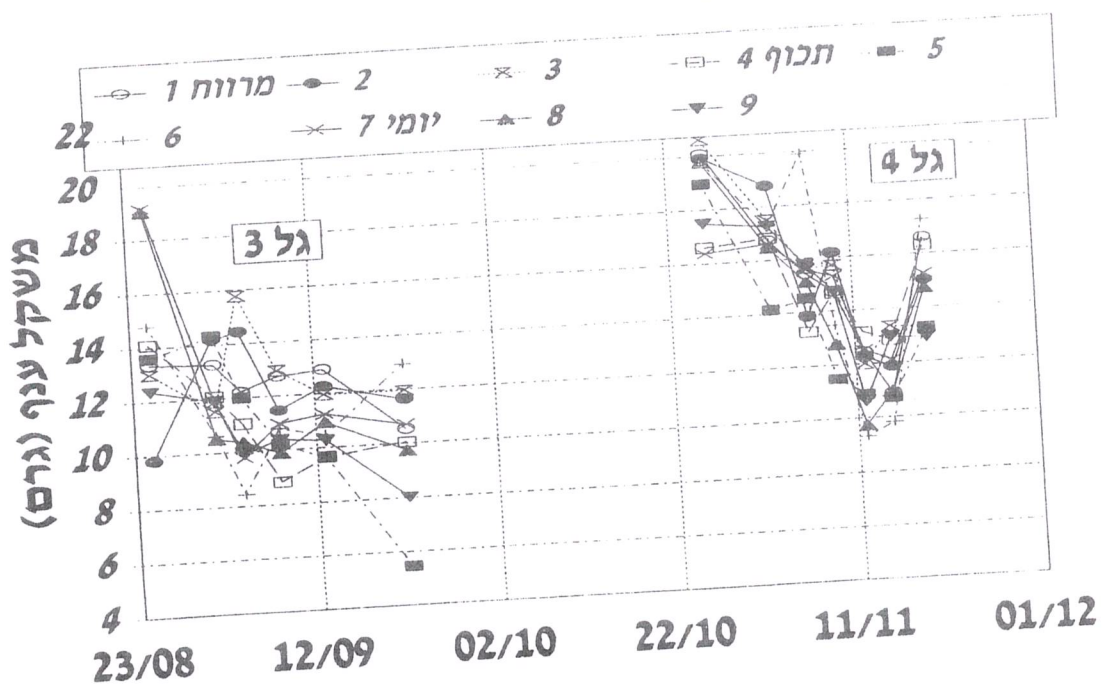
ב. השקיה שופעת (16 ליטר למגש ליום) ותכופה נתנה את תוצאות היבול והתפלגות האורך הטובה ביותר ברוב הקטיפים במהלך תקופת ניסוי זה.

ג. משטר השקיה מרווח ומנת מים נמוכה לא מנעו תמותת צמחים. טיפולים אלו מטבעם גרמו לרמת מליחות גבוהה במצע הגידול במגש וכתוצאה מכך יבול ענפי הפריחה היה נמוך, הענפים קצרים ואיכותם לא טובה.

איור 7. תאור השתנות מספר הצמחים במגש בתקופת הניסוי מחודש מאי 1996 ועד חודש יוני 1997 בחוות "יאיר".

איור 8. משקל ענפי פריחה באורך 50 ס"מ בגלי קטיפ שלישי ורביעי בתקופה 25/08-22/09/1996 בחוות "יאיר".

מסקי מוצ' 8-1997

מלי זקס - שה"מ

קיפוזן (איכינופס) "Veitch Blue"

שם המגדל: ליאורה ואייל פוליקר, מושב צופר.
גודל השטח: 300 מ"ר. עומד שתילה 26 שתיל / מ"ר.
הקיפוזן נשתל בקרקע חול - מילוי בשני מועדים ומשני מקורות: א. שורשי קיפוזן ממשתלת בן-בן, בן, מקוררים מאמצע עד סוף נובמבר. ב. מחומר שיובא מהולנד בדצמבר, השורשים חולקו לשתי קבוצות: שורשים גדולים המיועדים לפריחה ושורשים קטנים המיועדים לריבוי.
השתילה הייתה בחממית 1", רוחב 6 מ' מכוסה בפוליאתלין.
הארה החלה לאחר שהצמחים יצרו שושנת עלים ב- 25.12.97, במנורות 150 וואט, שלישי מחזור לשש שעות תאורה.
קיטום נעשה בצמחים חיוניים בעלי גבעול מספיק עבה.
מועד תחילת הקטיף: אמצע מרץ, היבול היה נמוך מאד.
סה"כ 700 פרחים נשלחו לבורסה. מחיר למוצר: לאורך 80 ס"מ 0.84 גילדן לענף, לאורך 50-60 ס"מ 0.13 - 0.24 גילדן לענף.
לאחר הוצאת השורשים בגמר הקטיף התברר שהשתילים היו נגועים בנמטודות עפצים. השורשים עברו מיון וחיתוי והוכנסו לקרוור בארגזים במצע לח בטמפי 10°C ל-14 ימים (ע"מ שתהיה התעוררות עיניים) והועברו ל- 2°C עד לשתילה.
משק מודל זה ימשך בעונה הבאה. חומר הריבוי ישתל בקרקע כבדה יותר ותחת רשת צל.

מנטה ספיריט

שם המגדל: עמי רותם - חצבה
שטח: 500 מ"ר. עומד שתילה 30 שתיל/מ"ר.
המנטה הספרדית נשתלה בקרקע חולית בתאריך 30/9/97 בחממית 1", רוחב 6 מ', אורך 90 מ', דרושה הדליה חזקה, רשת כפולה 20 x 20. מועד הקיטום היה ב- 30/10/97.
הצימוח היה איטי אחרי הקיטום לקראת החורף.
הגנת הצומח: הגידול רגיש לזחלים וקמחון.
תחילת הקטיף: ב- 23/2/98, היבול מעל 100 ענפים למ"ר. לאחר קטיף הענף מאבד טורגור מהר ויש להכניסו למים מייד. היו הצהבות של העלים התחתונים והיה צורך להוריד אותם. אפשר להכניס 2000-3000 ענפים לטריבול. המחיר למוצר היה מאוד נמוך, בין 0.05-0.1 גילדן לענף. הערה שחזרה על עצמה מהבורסה: עלים שחורים.

אובליה קואפליאט

שם המגדל: דוד שחק - חצבה
שטח: 500 מ"ר. עומד שתילה 24 שתיל למ"ר.
הלובליה נשתלה בקרקע חול חמדה בתאריך 15/10/97 בחממית "1, הדליה 20 x 20 רשת אחת. ניתנה תאורה משתילה בנורות ליבון 100 וואט ל- 4 שעות מחזוריות 5/15 בהמשך יום. בפברואר שונה מועד התאורה לשבירת לילה. התאורה המשיכה עד מרץ, החממית כוסתה בפלסטיק. מועד הקיטום היה ב- 1/12/97, ריסוס ג'ברלין בריכוז של 133 ח"מ ניתן לאחר הקיטום. הגנת הצומח: זחלים ואקריות.
מועד תחילת הקטיף ב- 16/2/98, כאשר עיקר הפריחה במרץ. ניתן להגיע ליבול של 60-80 אלף ענפים לדונם בגל הראשון.
שלב הקטיף: 1-2 פרחים פתוחים. המחיר למוצר היה נמוך מאוד בין 0.13-0.2 גילדן לענף.

אכילאה כרזו

שם המגדל: דני אליקים - חצבה
שטח: 500 מ"ר עומד שתילה 12 שתיל/מ"ר.
שורשים מיובאים מהולנד של אכילה כרזו נשתלו בקרקע חולית בתאריך 16/11/97 בחממה. הדליה רשת 20 x 20 וגם חוט שחור צדדי.
ב- 8/12/97 נעשה קיטום במספר צמחים ושבוע לאחר הקיטום אותם צמחים רוססו ב- 400 ח"מ ג'ברלין.
תחילת תאורה בתאריך 28/11/97 כאשר גובה הפריצות 5-8 ס"מ. עוצמת המנורות 100 וואט בתאורה מחזורית, המשך יום עד 16 שעות. הגנת הצומח: הצמחים רגישים לזבוב המנהרה, זחלים וטריפס.
מועד תחילת הקטיף ב- 9/2/98 וסיום הקטיף ב- 18/3/98. הצמחים שנקטמו ורוססו בג'ברלין יצרו 8 ענפים לעומת 4 ענפים בצמחים שלא קיבלו אותו טיפול. בגל הראשון הממוצע לפרח היה 0.50 גילדן לענף.
יבול לחצי דונם 22,000 פרח. בגל שני כל השטח רוסס בג'ברלין בריכוז 330 ח"מ שבועיים לאחר הגיזום.
מועד תחילת הקטיף בתחילת מאי. הזן הזה לא רצוי מפני שיש התפצלות של הענפים ודורש המון עבודה לפצל את הענפים לסינגלים.

שם המגדל: יגאל פטחוב - עידן

שטח: 500 מ"ר. עומד שתילה 80 שתיל/מ"ר.

בצלי הדוביום בגודל 2-3 נשתלו בקרקע חולית בתאריך 29/10/98 בחממית "3/4. עד להופעת שורשים הבצלים הושקו בהמטרה 5 מ"ק/יום לחצי דונם 3 פעמים ביום. תדירות ההשקייה ירדה בהדרגה עד לקליטה ולאחר 3 שבועות משתילה כמות המים היומית היתה 5 מ"ק לחצי דונם דרך טיפטוף בתדירות של פעם ביום ועד פעם ביומים. לא היה צורך בהדלייה.

טיפול גיברלין נתנו בתאריך 15/12/97 בריכוז של 150 ח"מ וב- 30/12/97 בריכוז של 400 ח"מ. מועד תחילת הקטיפ ב- 20/2/98 וסיום הקטיפ ב- 25/3/98. יבול משוער של 40-50 פרחים למ"ר. הפרחים לא נקטפו מפני שאורך הפרחים היו נמוכים.

המלצות המגדל: לגדל את הדוביום מתחת לרשת הצללה בין 70-90% מתחילת הגידול. הדוביום מאוד רגיש למליחות ויש לבקר את המליחות ע"י בדיקות תמיסת הקרקע בעזרת משאבים.

הגנת הצומח: כנימת עש הטבק וזחלים.